

BBD-004-014122-014123-014124 Seat No. _____

B. Ed. (Sem. I) Examination

July - 2021

1. Accountancy Content : SSC-09

2. Economics Content : SSC-10

3. Business Administration : SSC-11

(New Course)

Faculty Code : 004

Subject Code : 014122-014123-014124

Time : 1.15 Hours]

[Total Marks : 35

1. Accountancy Content : SSC-09

સૂચના : (1) તમારા ઉત્તરો મુદ્દાસર લખો.

(2) અપ્રસ્તુત લખાણ માટે ગુણ કાપવામાં આવશે.

1 નીચે આપેલા 20 બહુવિકલ્પી પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ 10ના ઉત્તર આપો : 15

(પ્રત્યેકના 1.5 ગુણ)

(1) કઈ નામા પદ્ધતિ પ્રવર્તમાન વિશ્વમાં વધુ પ્રચલિત છે ?

(અ) એકનોંધી (બ) દ્વિનોંધી

(ક) દેશીનામા (ડ) એકેય નહિ

(2) હિસાબી પદ્ધતિની મર્યાદા કઈ છે ?

(અ) નફાકારકતા જણાવે છે (બ) આર્થિક સ્થિતિ જણાવે છે

(ક) કરવેરા આયોજન (ડ) નાણાંનું સ્થિર મૂલ્ય

(3) ધંધાના આર્થિક વ્યવહારોને કયું લક્ષણ લાગુ પડતું નથી ?

(અ) રોકડ વ્યવહાર (બ) ઉધાર વ્યવહાર

(ક) બાહ્ય વ્યવહાર (ડ) નાણાં મૂલ્ય સિવાયનો વ્યવહાર

- (4) કયા વ્યવહારમાં વ્યક્તિનું ખાતું હમૈંશા સંકળાયેલ હોય છે ?
 (અ) ઉધાર (બ) રોકડ
 (ક) બિનઆર્થિક (ડ) ઉપાડ
- (5) નીચેનામાંથી રાજ્ય સરકારનો કયો પરોક્ષ કર વસેક પહેલા હતો ?
 (અ) કસ્ટમ ડ્યૂટી (બ) આબકારી જકાત
 (ક) મૂલ્યવૃદ્ધિ વેરો (ડ) સેવા વેરો
- (6) નમૂના તરીકે માલ જાય તો _____ ખાતે ઉધારાય છે.
 (અ) જાહેરાત ખર્ચ (બ) નમૂનાથી ગયેલ માલ
 (ક) ખરીદ (ડ) વેચાણ
- (7) નીચેનામાંથી શેની નોંધ નામાના ચોપડામાં થતી નથી ?
 (અ) રોકડ વટાવ (બ) વેપારી વટાવ
 (ક) કસર (ડ) એકેચ નહિ
- (8) માલિક ધંધામાં મૂડી લાવે ત્યારે -
 (અ) મૂડી વધે - દેવું વધે
 (બ) મૂડી વધે - મિલકત વધે
 (ક) એક દેવું વધે - અન્ય દેવું ઘટે
 (ડ) એક મિલકત વધે - અન્ય મિલકત ઘટે
- (9) નિલેશ મોબાઈલનો ખરીદ-વેચાણનો ધંધો કરે છે. નિલેશે ₹ 25,000નું ફર્નિચર પંકજ માર્ટમાંથી ખરીદ્યું હોય તો, તેની નોંધ ક્યાં થશે ?
 (અ) ખરીદ નોંધ (બ) ખાસ આમનોંધ
 (ક) દેવીહૂંડી નોંધ (ડ) રોકડમેળ
- (10) ખરીદ નોંધનું બીજું નામ શું છે ?
 (અ) વેચાણ નોંધ (બ) ઉધાર નોંધ
 (ક) જમા નોંધ (ડ) વેચાણપરત નોંધ
- (11) રોકડવ્યવહારની નોંધ રાખવા માટે તૈયાર કરવામાં આવતી પેટાનોંધ એટલે
 _____.
 (અ) ખરીદ નોંધ (બ) વેચાણ નોંધ
 (ક) રોકડમેળ (ડ) દેવીહૂંડી નોંધ

- (12) બેંક આપણા ખાતે વ્યાજ જમા કરે, ત્યારે _____.
- (અ) બેંકસિલક ઘટે (બ) બેંકસિલક વધે
(ક) રોકડસિલક ઘટે (ડ) રોકડસિલક વધે
- (13) નવા ખરીદેલા યંત્રને ગોઠવવાની મજૂરીના ₹ 1,000 મજૂરી ખાતે ઉધાર્યા છે. ભૂલ સુધારતાં કયા ખાતાને અસર થશે ?
- (અ) મજૂરી ખાતે અને યંત્ર ખાતે (બ) માત્ર યંત્ર ખાતે
(ક) માત્ર મજૂરી ખાતે (ડ) રોકડ ખાતે
- (14) ખાસ આમનોંધમાં નીચેના પૈકી કયા વ્યવહાર નોંધાય છે ?
- (અ) માલનું રોકડ વેચાણ (બ) મિલકતનું રોકડ વેચાણ
(ક) માલની ઉધાર ખરીદી (ડ) મિલકતની ઉધાર ખરીદી
- (15) કયા ચોપડાને મૂળ ચોપડો કહેવામાં આવે છે ?
- (અ) આમનોંધના (બ) ખાતાવહીના
(ક) ખાસ આમનોંધના (ડ) રોકડમેળના
- (16) ખાતામાં આખરની બાકીને વિગતના ખાનામાં કેવી રીતે દર્શાવાય છે ?
- (અ) બાકી આગળ લાવ્યા (બ) બાકીઓના તફાવત
(ક) બાકી આગળ લઈ ગયા (ડ) રકમોનો તફાવત
- (17) કાચું સરવૈયું કઈ-કઈ રીતે તૈયાર કરી શકાય ?
- (અ) ફક્ત પત્રકના સ્વરૂપે (બ) ફક્ત ખાતાના સ્વરૂપે
(ક) અન્ય ગમે તે રીતે (ડ) (અ) અને (બ) બંને
- (18) પાઘડીની કઈ બાકી હોય છે ?
- (અ) ઉધાર (બ) જમા
(ક) (અ) અને (બ) બંને (ડ) એકેય નહિ
- (19) બેન્ક સિલકમેળ _____ દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવે છે.
- (અ) બેન્ક (બ) વેપારી
(ક) બેન્ક અને વેપારી બંને (ડ) ઓડિટર
- (20) પાસબુક મુજબ ઉધારબાકી એટલે _____.
- (અ) બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ
(બ) બેન્કસિલક
(ક) એવી બાકી જેના પર બેન્ક વેપારીને વ્યાજ આપે છે
(ડ) (અ) અને (ક) બંને

- (1) નીચેના પારિભાષિક શબ્દો સમજાવો :
  - (i) ખરીદી અને વેચાણ
  - (ii) દેવાદારો અને લેણદારો
  - (iii) વેપારી વટાવ અને રોકડ વટાવ
  - (iv) નુકસાન અને લાભ
- (2) નીચેના વ્યવહારો પરથી પ્રાંજલના ચોપડે આમનોંધ લખો :
  - (1) ₹ 10,000 રોકડ લાવી ધંધો શરૂ કર્યો.
  - (2) ₹ 5,000નો માલ રોકડેથી ખરીદ્યો.
  - (3) ₹ 8,000નો માલ રાજન પાસેથી શાખ પર ખરીદ્યો.
  - (4) ₹ 2,000નો માલ ધર્માદામાં આપ્યો.
  - (5) શિવાનીને ₹ 3,000નો માલ મોકલવાનો ઓર્ડર આપ્યો.
  - (6) શિવાનીએ ઓર્ડર મુજબ માલ મોકલી આપ્યો.
  - (7) ₹ 2,500 જીવન વીમા પ્રીમિયમના ભર્યા.
- (3) ઉધારચિટ્ટી એટલે શું ? ઉધારચિટ્ટીનો નમૂનો આપો.
- (4) વસેકનો અર્થ આપી, વસેકના લાભો જણાવો.
- (5) “ખાતાવહી એ ચોપડાઓનો રાજા છે.” વિગતવાર સમજાવો.
- (6) નીચેના વ્યવહારો પરથી શ્રી ગાયત્રી બ્રધર્સના ચોપડે રોકડ અને બેન્ક ખાનાવાળો રોકડમેળ તૈયાર કરો :

2015

એપ્રિલ

- 1 શરૂઆતની રોકડસિલક ₹ 6,000.
શરૂઆતની બેન્કસિલક ₹ 5,000.
- 3 પંકજને ₹ 10,000નો માલ 10% વેપારી વટાવે રોકડેથી વેચ્યો.
- 5 જાનકી પાસેથી ₹ 3,000નો માલ રોકડેથી ખરીદ્યો.
- 7 ₹ 1,500 રોકડા બેન્કમાં ભર્યા.
- 9 સ્ટેશનરી ખર્ચના ₹ 1,000 અને પગારના ₹ 3,000 ચેકથી ચૂકવી આપ્યા.
- 11 દુકાન ભાડાના ₹ 1,100 રોકડા ચૂકવી આપ્યા.
- 14 યેશા પાસેથી ₹ 3,000નો ચેક મળ્યો, જે તરત જ બેન્કમાં ભરી દીધો.
- 17 ₹ 1,000 બેન્કમાંથી આગના વીમા-પ્રીમિયમના ભરવા ઉપાડ્યા.
- 21 ઘર માટે ₹ 800નું ફર્નિચર ખરીદી જરૂરી રકમનો ચેક ધંધાના બેન્ક ખાતામાંથી લખી આપ્યો.
- 23 આગના વીમાનું પ્રીમિયમ ચૂકવી આપ્યું.
- 27 અકબરભાઈને ₹ 5,000નો માલ મોકલી આપવાનો ઓર્ડર આપ્યો.

(7) નીચે આપેલ વિગતોના આધારે પ્રવિણ પટેલનું તા. 31-3-2016ના રોજનું કાર્યું સરવૈયું તૈયાર કરો :

ખાતાનું નામ	રકમ (₹)	ખાતાનું નામ	રકમ (₹)
શરૂઆતનો સ્ટોક	7,440	બેન્ક લોન	1,760
મજૂરી	4,000	આવકમાલ ગાડાભાડું	1,200
વેચાણ	48,000	ખરીદી	30,000
સમારકામ	800	જાવકમાલ ગાડાભાડું	600
વેરો	600	દેવાદારો	8,000
જમીન-મકાન	2,400	રોકડસિલક	80
પ્લાન્ટ-મશીનરી	3,000	છૂટાં ઓજારો	720
વીજળી ખર્ચ	920	લેણદારો	3,200
મૂડી	16,000	પરચૂરણ આવકો	240
ઓફિસ પગાર	1,000	ઓફિસ ફર્નિચર	240
પેટન્ટ	400	પાઘડી	6,000
બેન્કસિલક	1,800		

(8) નીચેની માહિતી પરથી ધરમસિંહનો તા. 29-2-2016ના રોજનો બેન્ક સિલકમેળ તૈયાર કરો :

- (1) બેન્કમાં ભરેલ પરંતુ વસૂલ નહિ થયેલ ચેક ₹ 5,200.
- (2) લખેલ પરંતુ બેન્કમાં રજૂ નહિ થયેલ ચેક ₹ 37,000.
- (3) મળેલ ચેક રોકડમેળમાં નોંધેલ છે. પરંતુ બેન્કમાં ભરવા માટે મોકલેલ નથી ₹ 9,900.
- (4) બેન્કમાં ભરેલ ચેક નકરાયેલ, જેની નોંધ રોકડમેળમાં થયેલ નથી. ₹ 1,650.
- (5) બેન્કે વસૂલ કરેલ રોકાણો પરનું વ્યાજ ₹ 1,900.
- (6) ધરમસિંહની સૂચના મુજબ બેન્કે ચૂકવેલ ડીમેટ ચાર્જિસ ₹ 1,320 રોકડમેળમાં નોંધાયેલ નથી.

- (7) રોકડ ખરીદીની નોંધ રોકડમેળની જાવકબાજુ બેન્ક ખાનામાં નોંધેલ
₹ 8,300.
- (8) લખેલ પરંતુ લેણદારોને આપવાનો રહી ગયેલ ચેક ₹ 4,160.
- (9) ધરમસિંહે તેના અંગત બેન્ક ખાતામાંથી લખેલ ચેક બેન્કે ધંધાના
બેન્કખાતામાં ઉધારેલ ₹ 3,340.
- (10) રોકડમેળની વ્યયબાજુ બેન્ક ખાનાનો વધારે લેવાયેલ સરવાળો
₹ 1,180.
- (11) ₹ 6,400નો ચેક લખેલ જે ટેકનિકલ કારણોસર નકરાયેલ.
ચેક નકરાયાની નોંધ રોકડમેળમાં થયેલ નથી.
- (12) બેન્કે જમા કરેલ વ્યાજ ₹ 1,240 અને ઉધારેલ કમિશન ₹ 1,160,
રોકડમેળમાં નોંધેલ નથી.
- તા. 29-2-2016ના રોજ ધરમસિંહની પાસબુક ₹ 4,000 ઓવરડ્રાફ્ટ
દર્શાવતી હતી.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Write your answers precisely.
(2) Marks will be deducted for irrelevant matter.

1 Answer any **10** out of 20 multiple choice questions **15**
given below : (each carries 1.5 marks)

- (1) Which accounting system is widely used now-a-days ?
(A) Single entry (B) Double entry
(C) Deshinama (D) None of these
- (2) What is the limitation of accounting system ?
(A) Shows profitability (B) Shows economic status
(C) Tax planning (D) Stable value of money

- (3) Which of the following characteristics is not applicable to economic transaction ?
- (A) Cash transaction
  - (B) Credit transaction
  - (C) External transaction
  - (D) Transaction without monetary value
- (4) In which type of transactions personal account is always involved ?
- (A) Credit
  - (B) Cash
  - (C) Noneconomic
  - (D) Drawings
- (5) Which of the following was state government indirect tax, prior to GST ?
- (A) Custom duty
  - (B) Excise duty
  - (C) Value Added Tax
  - (D) Service tax
- (6) Goods goes out for samples is debited to _____ account.
- (A) Advertisement expense
  - (B) Goods issued for samples
  - (C) Purchase
  - (D) Sales
- (7) Which of the following is not recorded in the books of accounts ?
- (A) Cash discount
  - (B) Trade discount
  - (C) Allowance
  - (D) None of these
- (8) When an owner introduces capital in business ?
- (A) Increase in Capital - Increase in Liabilities
  - (B) Increase in Capital - Increase in Assets
  - (C) Increase in one Liability - Decrease in another Liability
  - (D) Increase in Capital - Increase in Assets

- (9) Nilesh deals with mobile purchase-sales business. Nilesh has purchased furniture of ₹ 25,000 from Pankaj Mart, where it will be recorded ?
- (A) Purchase book   (B) Journal proper
(C) Bills payable book   (D) Cash book
- (10) _____ is the other name of purchase book.
- (A) Sales book   (B) Debit book
(C) Credit book   (D) Sales return book
- (11) A book prepared to keep a record of cash transactions is _____.
- (A) Purchase book   (B) Sales book
(C) Cash book   (D) Bills payable book
- (12) When bank credits interest in our account, then _____.
- (A) Bank balance decreases (B) Bank balance increases
(C) Cash balance decreases (D) Cash balance increases
- (13) Wages of ₹ 1,000 paid for the installation of a new machine is debited to wages account. Which accounts will be affected while rectifying this error ?
- (A) Wages A/c and Machine A/c
(B) Only Machine A/c
(C) Only Wages A/c
(D) Cash A/c
- (14) From the following which transaction is recorded in journal proper ?
- (A) Goods sold by cash.
(B) Assets sold by cash.
(C) Goods purchased on credit.
(D) Assets purchased on credit.

- (15) Which book is called the original book ?
- (A) Journal (B) Ledger
(C) Journal proper (D) Cash book
- (16) How to show the closing balance of account in the column of particulars ?
- (A) Balance carried down (B) Difference of balance
(C) Balance carried forward (D) Difference of amounts
- (17) What are the methods to prepare a trial balance ?
- (A) Only in a statement form
(B) Only in account form
(C) Any other method
(D) Both (A) and (B)
- (18) Goodwill has a _____ balance.
- (A) debit (B) credit
(C) Both (A) and (B) (D) None of these
- (19) Bank Reconciliation Statement is prepared by _____.
- (A) Bank (B) Trader
(C) Both Bank and Trader (D) Auditor
- (20) Debit balance as per passbook means _____.
- (A) Bank overdraft
(B) Bank balance
(C) Balance on which bank gives interest to a trader
(D) Both (A) and (B)

2 Answer any **four** from the following eight questions : **20**

- (1) Explain the following terms :
- (i) Purchases and Sales
  - (ii) Debtors and Creditors
  - (iii) Trade discount and Cash discount
  - (iv) Loss and Gain
- (2) From the following transactions write journal entries in the books of Pranjal :
- (1) Introduced ₹ 10,000 cash and commenced business.
  - (2) Goods of ₹ 5,000 purchased on cash.
  - (3) Goods of ₹ 8,000 purchased on credit from Rajan.
  - (4) Goods of ₹ 2,000 given for donation.
  - (5) Given order to Shivani to dispatch goods of ₹ 3,000.
  - (6) Shivani has dispatched the goods as per order.
  - (7) Paid ₹ 2,500 for life insurance premium.
- (3) What is meant by debit note ? Give the specimen of debit note.
- (4) Give the meaning of GST. State the benefits of GST.
- (5) "Ledger is a king of books". Explain in detail.
- (6) From the following transactions, prepare cash and bank columnar cash book in the books of Gayatri Bros.

2015

April

- 1 Opening cash balance ₹ 6,000.
Opening bank balance ₹ 5,000.
- 3 Goods of ₹ 10,000 sold to Pankaj for cash at 10% trade discount.
- 5 Goods of ₹ 3,000 purchased for cash from Janki.
- 7 Cash of ₹ 1,500 is deposited in the bank.

- 9 Stationery expenses of ₹ 1,000 and salary of ₹ 3,000 paid by cheque.
- 11 ₹ 1,100 paid towards shop rent.
- 14 Cheque of ₹ 3,000 received from Yesha, which is immediately deposited in the bank.
- 17 ₹ 1,000 withdrawn from the bank to pay fire insurance premium.
- 21 Furniture of ₹ 800 purchased for household and cheque for the necessary amount is issued from the bank account of the business.
- 23 Fire insurance premium paid.
- 27 Placed an order to Akbarbhai to supply of goods of ₹ 5,000.

(7) From the given information prepare a trial balance of Pravin Patel as on 31-3-2016 :

Name of A/c	Amt. (₹)	Name of A/c	Amt. (₹)
Opening Stock	7,440	Bank Loan	1,760
Wages	4,000	Carriage inward	1,200
Sales	48,000	Purchase	30,000
Repairing	800	Carriage Outward	600
Tax	600	Debtors	8,000
Land-Building	2,400	Cash balance	80
Plant-Machinery	3,000	Loose tools	720
Electricity Expenses	920	Creditors	3,200
Capital	16,000	Sundry Incomes	240
Office Salary	1,000	Office Furniture	240
Patent	400	Goodwill	6,000
Bank Balance	1,800		

(8) Prepare Bank Reconciliation Statement of Dharamsinh as on 29-2-2016 :

- (1) Cheque deposited into Bank, but not collected ₹ 5,200.
- (2) Cheque drawn but not presented in bank ₹ 37,000.
- (3) Cheque received is recorded in cash book but not sent for deposit in bank ₹ 9,900.
- (4) Cheque deposited with bank is dishonoured, which is not recorded in cash book, ₹ 1,650.
- (5) Interest on investment collected by bank ₹ 1,900.
- (6) Demate charges paid by bank ₹ 1,320 as per instruction of Dharamsinh, which is not recorded in cash book.
- (7) Cash purchase, recorded on payment side of cash book in bank column ₹ 8,300.
- (8) Cheque drawn but not given to creditors ₹ 4,160.
- (9) Cheque drawn by Dharamsinh from his personal bank account, debited by bank in business bank account ₹ 3,340.
- (10) Payment side of bank column in cash book is overcast by ₹ 1,180.
- (11) Cheque drawn ₹ 6,400 dishonoured on technical ground. Dishonour of cheque is not recorded in cash book.
- (12) Interest credited by bank ₹ 1,240 and commission debited by bank ₹ 1,160, not recorded in cash book.
Passbook of Dharamsinh showed overdraft of ₹ 4,000 on 29-2-2016.

2. Economics Content : SSC-10

- 1 નીચે આપેલા 20 બહુવિકલ્પી પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ 10ના ઉત્તર આપો : 15
- (1) આર્થિક અભ્યાસોમાં સિદ્ધાંત કે માહિતીની રજૂઆત કેટલી રીતે થાય છે ?
(a) ત્રણ (b) બે
(c) ચાર (d) પાંચ
- (2) ભારતીય ગ્રંથોમાં અર્થશાસ્ત્ર અંગે રજૂ થયેલા વિચારોમાં કયા ગ્રંથનું અગ્રસ્થાન છે ?
(a) શુકનીતિ (b) મનુસ્મૃતિ
(c) કૌટિલ્યનું અર્થશાસ્ત્ર (d) રામાયણ
- (3) નીચેનામાંથી કઈ વસ્તુનો સમાવેશ ભૌતિક વસ્તુમાં થાય છે ?
(a) સંગીત (b) ક્ષિજ
(c) શિક્ષણ (d) દાકતરી - સલાહ
- (4) ભારતમાં કયા પ્રકારની ખાદ્યનું નીતિવિષયક મહત્ત્વ ગણાતું નથી ?
(a) મહેસૂલી ખાદ્ય (b) અંદાજપત્રીય ખાદ્ય
(c) પ્રાથમિક ખાદ્ય (d) રાજકોષીય ખાદ્ય
- (5) માંગરેખાનો ઢાળ કેવો હોય છે ?
(a) X ધરીને સમાંતર (b) Y ધરીને સમાંતર
(c) ધનઢાળ (d) ઋણઢાળ
- (6) નીચેનામાંથી કઈ રાષ્ટ્રીય આવક માપન પદ્ધતિ નથી ?
(a) આવક પદ્ધતિ (b) વેચાણ પદ્ધતિ
(c) ઉત્પાદન પદ્ધતિ (d) ખર્ચ પદ્ધતિ
- (7) જથ્થો કુલ પુરવઠા કરતાં કેવો હોય છે ?
(a) ઓછો હોઈ શકે (b) વધુ હોઈ શકે
(c) નહિવત્ હોય (d) વધુ ન હોય
- (8) ભારતમાં આર્થિક સુધારા કયા વર્ષથી અમલમાં આવ્યા ?
(a) ઈ.સ. 1951 (b) ઈ.સ. 1991
(c) ઈ.સ. 1947 (d) ઈ.સ. 1986

- (9) વૈકલ્પિક ખર્ચનો ખ્યાલ વ્યવસ્થિત સ્વરૂપમાં કયા અર્થશાસ્ત્રીએ આપ્યો ?
- (a) ઓસ્ટ્રિયન (b) પિગુ
(c) એડમ સ્મિથ (d) માર્શલે
- (10) ભારતમાં કેવા પ્રકારની બેકારી જોવા મળે છે ?
- (a) માળખાગત (b) ચક્રીય
(c) સાપેક્ષ (d) નિરપેક્ષ
- (11) ઈજારાને અંગ્રેજીમાં _____ કહે છે.
- (a) Monos (b) Polein
(c) Monopoly (d) એક પણ નહિ
- (12) એકાત્મ માનવવાદના પુરસ્કર્તા કોણ છે ?
- (a) ગાંધીજી (b) કૌટિલ્ય
(c) માર્શલ (d) પંડિત દીનદયાળ
- (13) નીચેનામાંથી કયો વ્યાપાર ચક્રનો પ્રકાર નથી ?
- (a) મોસમી આર્થિક પરિવર્તનો (b) આકસ્મિક આર્થિક પરિવર્તનો
(c) દીર્ઘકાલીન આર્થિક પરિવર્તનો (d) અંશતઃ આર્થિક પરિવર્તનો
- (14) અસમતોલ અંદાજપત્રની ભલામણ કોણે કરી હતી ?
- (a) એડમ સ્મિથ (b) માર્શલ
(c) કેઈન્સ (d) હિક્સ
- (15) કિંમતના ઘટાડાને કારણે પુરવઠામાં થતા ફેરફારને શું કહેવાય ?
- (a) વધારો (b) વિસ્તરણ
(c) ઘટાડો (d) સંકોચન
- (16) GNP – ઘસારો = _____.
- (a) NNP (b) GDP
(c) NDP (d) CSO
- (17) પ્રો. માર્શલે કયા ખર્ચને મુખ્ય ખર્ચ તરીકે ઓળખાવે છે ?
- (a) સ્થિર ખર્ચ (b) કુલ ખર્ચ
(c) અસ્થિર ખર્ચ (d) સીમાંત ખર્ચ

- (18) ઈ.સ. 2011ની વસ્તી ગણતરી મુજબ ભારતમાં કેટલા ટકા લોકો શિક્ષિત છે ?
- (a) 62% (b) 55%
- (c) 88% (d) 73%
- (19) વેચાણ ખર્ચ કયા બજારનું અગત્યનું લક્ષણ છે ?
- (a) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈ (b) પૂર્ણ હરીફાઈ
- (c) ઊભયપક્ષી ઈજારો (d) ઈજારો
- (20) ભારત વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠનનું સભ્ય ક્યારે બન્યું ?
- (a) 1947 (b) 1991
- (c) 1995 (d) 1951

- 2 નીચે આપેલા 8 પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ 4ના ઉત્તર લખો : 20
- (1) સંપત્તિનો અર્થ આપી, તેના લક્ષણોની છણાવટ કરો.
- (2) ગાંધીજીએ રજૂ કરેલ ટ્રસ્ટીશીપનો સિદ્ધાંત વિગતે સમજાવો.
- (3) માંગના નિયમને અનુસૂચિ અને આકૃતિની મદદથી સમજાવો.
- (4) અંદાજપત્રની ખાદના પ્રકારો લખો.
- (5) ઉત્પાદન ખર્ચના વિવિધ ખ્યાલોની સમજૂતી આપો.
- (6) આર્થિક સુધારાની પ્રતિકૂળ અસરો જણાવો.
- (7) સ્વાતંત્ર્ય પછીના ભારતીય અર્થતંત્રની સમજૂતી આપો.
- (8) અલ્પહસ્તક ઈજારાના લક્ષણો ચર્ચો.

ENGLISH VERSION

- 1 Write the answer of any 10 of the following multiple choice questions : 15
- (1) How much theory or information has been introduced in economic studies
- (a) Three (b) Two
- (c) Four (d) Five

- (2) In view of the example of Indian texts which books in the ideas presented to economics
- (a) Shukraniti (b) Manusmruti
(c) Kautilyas economics (d) Ramayan
- (3) Which of the following is included in a physical object ?
- (a) Music (b) Refrigerator
(c) Education (d) Doctor's advise
- (4) What kind of food is not considered important in India ?
- (a) Revenue food (b) Budget food
(c) Primary food (d) Fiscal food
- (5) What is the slope of the demand line ?
- (a) X-Parallel to the axis (b) Y-Parallel to the axis
(c) Debt slope (d) Positive gradient
- (6) Which of the following is not a national income measurement system ?
- (a) Income method (b) Sales method
(c) Production method (d) Cost method
- (7) Quantity is what the total supplier is ?
- (a) May be less (b) Could be more
(c) If not (d) not more
- (8) In which year did the economic reforms in India come into force ?
- (a) A.D. 1951 (b) A.D. 1991
(c) A.D. 1947 (d) A.D. 1986
- (9) Which economist gave the concept of alternative costs in a systematic form ?
- (a) Austrain (b) Pigu
(c) Addam Smith (d) Marshall
- (10) What kind of unemployment is find in India ?
- (a) Structured (b) Cyclical
(c) Relative (d) Relative absolute

- (11) What is "Ijara" called in English ?
- (a) Monos (b) Poleien
(c) Monopoly (d) None of these
- (12) Who is the founder of unitary humanism ?
- (a) Gandhiji (b) Kautilya
(c) Marshall (d) Pandit Dindyal
- (13) Which of the following is not a type of business cycle ?
- (a) Seasonal economic changes
(b) Contigent economic changes
(c) Long term economic changes
(d) Partly economic changes
- (14) Who recommended the Imbalanced Budget ?
- (a) Adam Smith (b) Marshall
(c) Crains (d) Hikas
- (15) What is the change in supply due to price reduction ?
- (a) Increased (b) Expansion
(c) Decreased (d) Shrinkage
- (16) $GNP - \text{Wear beer} = \underline{\hspace{2cm}}$.
- (a) NNP (b) GDP
(c) NDP (d) CSO
- (17) Professor Marshall identifies which costs as a major costs ?
- (a) Fixed costs (b) Total costs
(c) Volotile costs (d) marginal costs
- (18) According to the 2021 census what percentage of people in India are educated
- (a) 62% (b) 55%
(c) 88% (d) 73%
- (19) Sales costs are an important feature of any market ?
- (a) Monopolistic-contest'
(b) Complete contest
(c) Monopology on both side
(d) Monopoly

(20) When did India become a member of the world Trade Organization ?

- (a) 1947 (b) 1991
(c) 1995 (d) 1951

2 Answer any four of the eight questions below : 20

- (1) Explain the meaning of wealth and its features.
- (2) Explain in detail the principle of trusteeship presented by Gandhiji ?
- (3) Explain the rule of demand with the help of schedule and diagram.
- (4) Explain the types of budget food ?
- (5) Explain the different concepts of production costs.
- (6) State the adverse effects of economic reforms.
- (7) Explain the post independence Indian economy.
- (8) Describe the features of a small monopoly.

3. Business Administration : SSC-11

સૂચના : (૧) નીચે આપેલા 20 બહુવિકલ્પી પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ 10 પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
(૨) નીચે આપેલા 8 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 4ના વિસ્તૃત જવાબ લખો.

1 નીચે આપેલા 20 બહુવિકલ્પી પ્રશ્નો પૈકી કોઈ પણ 10ના ઉત્તર આપો : 15

- (1) આર્થિક પ્રવૃત્તિનો હેતુ કયો હોય છે ?
(A) સેવા (B) નાણાકીય વળતર
(C) પ્રેમ (D) સંવેદના
- (2) ધંધાની કાર્યક્ષમતાનો માપદંડ કયો છે ?
(A) નફો (B) સંચાલન
(C) ઉત્પાદન (D) વેચાણ

- (3) નીચેના પૈકી કયો સિદ્ધાંત વીમા-કરારના સિદ્ધાંતો અનુસાર નથી ?
- (A) સંપૂર્ણ ભરોસાનો સિદ્ધાંત
 (B) નુકસાન-વળતરનો સિદ્ધાંત
 (C) વીમાયોગ્ય હિતનો સિદ્ધાંત
 (D) નફાનો સિદ્ધાંત
- (4) વિદેશી વીમા કંપનીઓ ભારતીય વીમા કંપનીમાં સીધેસીધું કેટલું રોકાણ કરી શકે છે ?
- (A) 25 % (B) 49 %
 (C) 74 % (D) 100 %
- (5) ભારતની મધ્યસ્થ બેંકનું નામ શું છે ?
- (A) સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (B) સેન્ટ્રલ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા
 (C) રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (D) બેંક ઓફ ઈન્ડિયા
- (6) આ પ્રકારના વ્યવહારમાં મધ્યસ્થ બેન્ક બેચ (batch) પ્રમાણે વ્યવહાર કરે છે.
- (A) NEFT (B) RTGS
 (C) Core-banking (D) Call-money
- (7) ધંધાદારી એકમો પોતાના કાર્યો બહારની સંસ્થાને સોંપે તેને શું કહેવાય ?
- (A) ઈ-કોમર્સ (B) આઉટ-સોર્સિંગ
 (C) ઈ-મેઇલ (D) નેટ-બેન્કિંગ
- (8) માહિતીના સુપર હાઇવે તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ?
- (A) ઈન્ટરનેટ સેવા (B) બેન્કિંગ સેવા
 (C) ઈ-કોમર્સ (D) આઉટ-સોર્સિંગ
- (9) કયા સ્વરૂપમાં માલિક, સ્થાપક અને સંચાલક એક જ હોય છે ?
- (A) સંયુક્ત સાહસ (B) સરકારી કંપની
 (C) સહકારી મંડળી (D) વૈયક્તિક માલિકી
- (10) ભારતીય ભાગીદારી કાયદો ક્યારે અસ્તિત્વમાં આવ્યો ?
- (A) 1932 (B) 1956
 (C) 1960 (D) 2013

- (11) આર્થિક વિકાસના એન્જિન તરીકે કોને ગણાવી શકાય ?
 (A) વૈયક્તિક માલિકી (B) ભાગીદારી પેઢી
 (C) સહકારી મંડળી (D) કંપની
- (12) ભારતમાં હાલમાં કયો કંપનીધારો અમલમાં છે ?
 (A) 1912 (B) 1932
 (C) 1956 (D) 2013
- (13) કયું ધંધાકીય સ્વરૂપ સૌથી જૂનું ગણાય છે ?
 (A) જાહેર સાહસો (B) ખાનગી સાહસો
 (C) વૈશ્વિક સાહસો (D) જાહેર-ખાનગી ભાગીદારી
- (14) સરકારી કંપનીમાં સરકારી મૂડીનું પ્રમાણ ઓછામાં ઓછું કેટલું હોય છે ?
 (A) 51 % (B) 61 %
 (C) 75 % (D) 100 %
- (15) કંપનીના સાચા માલિકો કોણ કહેવાય ?
 (A) ઈક્વિટી શેરહોલ્ડર (B) પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડર
 (C) ડિબેન્ચર હોલ્ડર (D) બોન્ડ હોલ્ડર
- (16) ડિબેન્ચર હોલ્ડરો એ કંપની માટે શું કહેવાય ?
 (A) માલિકો (B) દેવાદારો
 (C) લેણદારો (D) પ્રવર્તકો
- (17) જથ્થાબંધ વેપારી અને ગ્રાહકો વચ્ચેની કડી એટલે _____
 (A) ઉત્પાદક (B) દલાલ
 (C) છૂટક વેપારી (D) ગ્રાહક
- (18) એક જ સ્થળે વિવિધ પ્રકારની વસ્તુઓ મળે તેને કયા પ્રકારની દુકાન કહે છે ?
 (A) ફેન્યાર્ઝ (B) સંકળાયેલી દુકાન
 (C) ટપાલ વ્યવહારી દુકાન (D) શોપિંગ મોલ
- (19) કયા પ્રકારના વેપારથી હૂંડીયામણ પ્રાપ્ત થાય છે ?
 (A) નિકાસ વેપાર (B) આયાત વેપાર
 (C) આંતરિક વેપાર (D) પ્રાદેશિક વેપાર

- (20) સામાજિક જવાબદારીના સંદર્ભે બજારનો રાજા કોને કહેવામાં આવે છે ?
- (A) રોકાણકાર (B) ગ્રાહક
(C) માલિક (D) કર્મચારી

- 2 નીચે આપેલા 8 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 4નાં વિસ્તૃત જવાબ આપો : 20
- (૧) કંપનીના પ્રકારો સમજાવો.
(૨) ઈ-કોમર્સનો અર્થ આપી તેનું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો.
(૩) સહકારી મંડળીનો અર્થ આપી તેના લક્ષણો વિસ્તારથી વર્ણવો.
(૪) જથ્થાબંધ વેપાર એટલે શું ? તેની સેવાઓ સમજાવો.
(૫) જાહેર સાહસોનાં ત્રણ સ્વરૂપોની તુલના કરો.
(૬) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારની સમસ્યાઓ વર્ણવો.
(૭) વખારના પ્રકારો જણાવી, તેના વિશે માહિતી આપો.
(૮) નિકાસ વિધિના તબક્કાની સમજૂતી આપો.

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Answer any **ten** of the following questions. (MCQ)
(2) Answer any **four** of the following questions.

- 1 Answer any **10** of the following questions : 15
- (1) What is the objective of economic activity ?
(A) Service (B) Monetary return
(C) Love (D) Emotion
- (2) Which is the yard stick for the efficiency of business ?
(A) Profit (B) Management
(C) Production (D) Sales
- (3) Which of the following principle is not an insurance principle ?
(A) Principle of utmost good faith
(B) Principle of Indemnity
(C) Principle of Insurable Interest
(D) Principle of Profit

- (4) How much can foreign investment companies invest in Indian Insurance Companies ?
(A) 25 % (B) 49 %
(C) 74 % (D) 100 %
- (5) What is the name of the Central Bank (Monetary Authority) of India ?
(A) State Bank of India
(B) Central Bank of India
(C) Reserve Bank of India
(D) Bank of India
- (6) In which kind of transaction the Central Bank transacts as per batch ?
(A) NEFT (B) RTGS
(C) CORE-Banking (D) Call-money
- (7) The business units allot their works to the outside institution; that is known as :
(A) E-commerce (B) Out-sourcing
(C) E-mail (D) Net-Banking
- (8) What is known as the 'Super Highway' of the information ?
(A) Internet Service (B) Banking Service
(C) E-commerce (D) Out-sourcing
- (9) In which form of the owner, establisher and manager is only one ?
(A) Joint Enterprise
(B) Government Company
(C) Co-operative Society
(D) Sole Proprietor
- (10) When did the Indian Partnership Act come into existence ?
(A) 1932 (B) 1956
(C) 1960 (D) 2013

- (11) Which is considered as the engine of economic growth ?
(A) Sole Proprietorship
(B) Partnership
(C) Co-operative Society
(D) Company
- (12) Which Companies Act is in force in India at present ?
(A) 1912 (B) 1932
(C) 1956 (D) 2013
- (13) Which of the following is considered the oldest form of business ?
(A) Public Enterprise (B) Private Enterprise
(C) Global Enterprise (D) Public-Private Partnership
- (14) How much is the minimum capital proportion of government in Government Company ?
(A) 51 % (B) 61 %
(C) 75 % (D) 100 %
- (15) Who are called the true owners of company ?
(A) Equity Shareholders
(B) Preference Shareholders
(C) Debenture holders
(D) Bond holders
- (16) What are the Debenture holders of the company called ?
(A) Owners (B) Debtors
(C) Creditors (D) Promoters
- (17) Link between Wholesaler and Customers refers to _____.
(A) Producer (B) Broker
(C) Retail trader (D) Customer
- (18) Which is the shop where various types of goods are available at the same place ?
(A) Franchise (B) Chain stores
(C) Mail order shop (D) Shopping Mall

- (19) By which type of trade, foreign exchange can be received ?
(A) Export Trade   (B) Import Trade
(C) Internal Trade   (D) Regional Trade
- (20) Who is a king of the market in regard to the social responsibility ?
(A) Investor   (B) Consumer
(C) Owner   (D) Employee

2 Answer any **four** of the following questions : **20**

- (1) Explain the types of Company.
- (2) Give meaning of E-commerce and explain its scope.
- (3) Give meaning of co-operative society and explain its characteristics.
- (4) What is meaning of wholesale trade ? Explain its services.
- (5) Compare the three types of public enterprise.
- (6) Describe the problems of International Trade.
- (7) Show that classification of Warehouses with the help of chart. Explain Warehouse.
- (8) Explain steps of Export procedure.
